

”Tekonurmi Jämsän Paunuun”-hankkeen kaikkien suunnittelussa ja toteutuksessa mukana olevien tahojen tavoitteena on tehdä vastuullisesti ja laadullisesti hyvätasoinen tekonurmikenttä kaikkine varusteineen.

Muistutuksessa mainitun kaltaiset lausunnot, mielipiteet ja teoreemat ovat pääosin olleet tiedossamme linjatessamme tekonurmen toteutuksen piirustuksiin, työselosteisiin ja teknisiin määrittelyihin yksityiskohtia. Maarakennuksen asiantuntijana on käytetty asiantuntijana tekniikan konsultti Rambollia ja varsinaisen tekonurmen kerroksien ja määrittelyjen asiantuntijana Palloliittoa ja tekonurmen valmistaja-toimittajia sekä FIFA:n standardeja ja tuotteiden sertifiointeja, että EU:n ja Suomen määräyksiä. Kaupunki on myös asettanut kaikelle toteutukselle kokeneen valvojan.

Kumirouheiden ja muovien mahdollisimman vähäinen pääsy tekonurmikentiltä luontoon on yleinen suunnittelun periaate. Samoin poistettavien materiaalien kierrätettävyys tekonurmea uudistettaessa.

EU:n REACH:n (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals) määräykset sisältävät ympäristö- ja raskasmetallivaatimukset rouheelle. Olemme muun muassa tutustuneet voimassa oleviin ohjeisiin ja kesällä voimaan tuleviin uusiin kumirouheen toimitusta koskeviin ohjeisiin, sekä olemme sisällyttäneet nuo määräykset teknisiin määrittelyihimme. Säädös on EU:n REACH asetus 1907/2006 muutoksella 2021/1199, jonka mukaan muun muassa rouhe-erät on merkittävä erän tunnuksella ja laatutiedoilla. Virallista EU:n päätöstä edeltäneissä lausunnoissa oli esillä muistutuksessa mainittuja lausuntoja (esimerkiksi ECHA - European Chemical Agency, RAC – Risk Assessment Committee), mielipiteitä ja seikkoja, mutta ne eivät sellaisinaan tulleet osaksi virallista päätöstä.

Yksityisten ihmisten ja yritysten rahoitukseen perustuvassa hankkeessa voimme pitää ainoana vastuullisena ja reiluna tapana tehdä vain virallisten määräysten mukaisia ja koeteltuja ratkaisuja. Yksityisille tuen maksajille on tärkeää muukin kuin saada tekonurmi kustannustehokkaasti ja neljäsosalla kuntaverolla toteutettuun vaihtoehtoon nähden. Myös ELY (Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus,) suurimpana rahoittajana edellyttää meiltä laatua ja määräysten mukaisuutta sekä tehdyissä suunnitelmissa pitäytymistä. Omaehtoiset kokeilut ja riskit eivät tällaisessa hankkeessa olisi mahdollisia. Jokaisen tukijan pitää voida luottaa toimiimme. Tukeudumme siksi tutkimuksin varmennettuihin tietoihin ja toimivaltaisten viranomaisten määräyksiin. Viranomaiset eivät ole maassamme kieltäneet kumirouhemateriaalin käyttöä liikuntapaikkarakentamisessa. Samoihin aikoihin kuin paikallisessa mediassa esitettiin mielipiteet kumirouheesta ja mikromuovista, alkoi tekonurmen rakentaminen ja yksityisen rahoituksen kertyminen hankkeelle pysähtyi. Toivomme, että tämän kaltainen episodi ei uhkaa hankkeemme toteutumista. ELY:n tukipäätös edellytti yksityisen rahoituksen järjestymistä, mistä meillä oli siihen hetkeen riittävästi ennakkolupauksia. Nyt omarahoituksen euroja puuttuu vielä merkittävästi hankkeemme tililtä.

Erilaiset suomalaisessa mediassa ja jopa opinnäytteissä esitetyt mielipiteet ja linjaukset tuntuvat tavoittelevan jotain muuta kuin tutkitun ja säädösin varmennetun tiedon esiin tuomista. Siltä osin emme pyri oikaisemaan muistutuksessa esitettyjä median julkaisemia tietoja tai arvioimaan vaikuttimia niiden takana.

Tekonurmessa autorenkaat kumirouheena ovat kiertotaloudessa yhdessä välikäyttökohteessaan. Rouhe voidaan ottaa uudelleen käyttöön nurmen tullessa käyttöikänsä päähän tai sitä voidaan käyttää muihin tarkoituksiin. Olemme tarjouspyynnön teknisessä määrittelyssä edellyttänyt kentän materiaalien kierrätettävyyttä ja siitä asiakirjat. Määräysten mukaisuuden vuoksi määrittelimme hankkeessamme käytettäväksi neitseellistä renkaista tehtyä rouhetta. Yleisessä käytössä ei vielä ole käytön ja kentän elinkaaren mittaisena tehtyjä toteutuksia sitä korvaavilla vaihtoehtoisilla joustomateriaaleilla. Biologisesti hajoavien tuotteiden elinkaaresta ja toimivuudesta ympäristössämme ei ole vielä olemassa laajempaa tietoa. Rouheen mukana ei saa tulla pölykokoisia partikkeleja, mikä rajoittanee haitallisimpiin nano- ja mikrokokoihin pilkkoutumisen määriä muun muassa vesistöissä hankautumisesta. Tekonurmilla mikromuovien ja liukenevien kemikaalien terveyshaitoista ei juurikaan ole vielä näyttöä, mutta solutason ja peneliöiden tutkimuksissa laboratorioissa niillä on todettu haitallisia vaikutuksia. Toisaalta aivan toisessa

suuruusluokassa luonnon kannalta ovat muun muassa elintarvikekäytön, autonrenkaiden kulumisen, erilaisten kemikaalien tuottamat tai aiheuttamat mikromuovin määrät.

Olemme määritelleet kentälle aitauksen, jossa on huoltokoneille omat kaksi porttiaan ja henkilöille neljä käyntiaukkoa. Näin on selkeästi järjestettävissä ja ohjeistettavissa kulku kentän ja ympäristön välillä. Nämä kulkemiset ja myös muiden tilojen ja alueiden käytöt tulemme määrittelemään ja suunnittelemaan yksityiskohdissaan kaupungin elinvoima- ja liikuntatoimen kanssa. Näihin sisältyvät muun muassa muistuksessa mainitut kenkien puhdistuksen ohjeistaminen sekä koulujen, jäähallin ja urheilukentän puku- ja suihkutilojen käytön ohjeistukset. Käyttäjille suunnattuihin ohjeisiin tullaan sisällyttämään myös muut puhdistautumista koskevat ohjeet. Hankintasopimuksen mukaiseen toimitukseen sisältyy myös käytön ja huollon opastus seuran ja kaupungin henkilöstölle. Lisäksi vuosihuollosta ja oman huollon välineistä olemme pyytäneet optiotarjouksen varsinaisen hankintasopimuksen ulkopuolisia kaupungin hankintoja ajatellen. Tulemme luonnollisesti yhdessä kaupungin kanssa tekemään käytönaikaisista havainnoista johtuvia päätelmiä ja toimenpiteitä. Mikäli esimerkiksi tuuli kuljettaisi rouhetta kentältä, on luonnollista kokeilla aidoissa perinteisen kaltaisia lumien tuiskuttamista estäviä rakenteita. Muihinkin sääoloista aiheutuviin merkityksellisiin vaikutuksiin reagoidaan tarvittaessa. Meillä on myös omakohtaista kokemusta kodin eteiseen tulevista kumi- ja hiekkamuruista – ja niiden imuroinnista. Eli siltä osin olemme kokemusasiantuntijoita.

Hankkeen vaiheiden aikana on hanketta käsitelty myös kaupungin ympäristötoimen ja ELY:n ympäristöihmistien kanssa. Mitään ympäristölupaa ei tarvittu, koska määräyksissä tarkoitettuja ympäristö- tai terveyshaittoja ei hankkeesta synny.

On myös huomattava, että sadevedet imeytyvät ja suodattuvat kentältä tekonurmen, mineraalikerrosten ja salaojien kautta jokeen. Muistutuksessa mainittuja hulevesiä ei kentältä johdeta hulevesikaivoihin tai puhdistamolle. Tutkimusten mukaan suurimmat haasteet rouheiden poistumisen kanssa on talvihoidettavilla kentillä. Meillä kenttä on talven lumipeitteinen, jolloin muun muassa kumirouhetta ei aurauksien yhteydessä poistu. Tekonurmen teknisissä ratkaisuissa on otettu huomioon myös pohjoisen talven vaatimukset kaikille käytettäville materiaaleille. Muistutuksessa mainitut kentän uudistuksen toimenpiteet eivät vastaa meidän tietojamme ja käsitystämme tulevaisuudesta. Toteutuksessa huomioimme valmiuden mahdollisesti muuttuviin pintarakenteisiin sekä myös kentän mahdollisen lämmityksen nurmen uusinnan yhteydessä.

Muistutuksessa on esitetty erilaisia toimenpiteitä. Me odotamme Palloliiton olosuhdevastaavien ja heidän kansainvälisten kollegajärjestöjensä yhdessä tuottaman ohjeistuksen julkaisua kesäkuussa. Odotimme myös MTV3:n 25.5.2022 julkaiseman SYKE:n tekonurmikenttien seurannan tuloksia kahdelta kentältä, joilla osoittautui toteutusten ja toimintatapojen vaihtoehtojen vaikuttavan suuresti poistuvan rouheen määrään. Tekemiemme linjausten mukaan alittanemme näistä pienimmänkin.

Muistutuksessa on esitetty huolia, jotka ovat ymmärrettäviä julkisuuteen nostettujen poimintojen seurauksena. Olemme huolellisesti ja seikkaperäisesti monenlaisia väittämiä huomioiden tehneet hanketta ja sen toteutusta koskevia linjauksia. Kaupungille annettussa muistutuksessa ei tullut esiin seikkoja, joilla tekemiamme ratkaisuja pitäisi tässä yhteydessä muuttaa. Huollon ja käytön osalta esiin otetut seikat tulevat vielä huomioiduiksi ennen käyttöä ja edelleen jatkossa seuratuiksi käytön aikana. Emme ota kantaa siihen, miten kaupungin elinvoimatoimi mahdollisesti seuraa rouheen esiintymistä muilla alueillaan.

”Tekonurmi Jämsän Paunuun”-hankkeen ja Jämsänkosken Ilves r.y.:n puolesta.

Lotta Ahola